

¢

6

0

0

ð

ů.

ð

9

Ó

\$

*

*

ð

ð

Ó

ð

0

Š

*

Š

ð

ð

·

მარტში, ყველამ იცით, ერთი უსაყვარლესი დღეა, რომელსაც სიყვარულით ულოცავთ თქვენთვის ძვირფას ქალებს.

უკვე სადაც არის 80 წელიწადია (1910 წლიდან) დადგინდა, რომ ყოველწლიურად მარტში მთელ მსოფლიოში აღინიშნოს ქალთა საერთაშორისო სოლიდარობის, ანუ ერთიანობის დღე. თავდაპირველად ეს ერთიანობა მიზნად ისახავდა ქალების განთავისუფლებას, მამაკაცებთან თანაბარი უფლებების მოპოვებას... ახლა 8 მარტი აღინიშნება როგორც მშვიდობისათვის ქალთა ერთობლივი ბრძოლის დღე. ქალებს დედებს, ბებიებს, დებს, ცოლებს მშვიდობა უნდათ ყველასათვის... ჩვენ კი ყველას გვიყვარს ისინი და რაიმე გულითადი, უბრალო საჩუქრით ვუცხადებთ ჩვენს სიყვარულს...

100 წელი სრულდება დიდი პედაგოგის ანტონ მაკარენკოს დაბადებიდან... საბჭოთა სახელმწიფოს არსებობის პირველ წლებში, უმძიმეს ვითარებაში უხდებოდა მას მოღვაწეობა... და იმ არეულ დროს გზას აცდენილი მრავალი ბავშვი სწორ

გზაზე დააყენა. მაკარენკოს პედაგოგიური მრწამსი იყო პიროვნების პატივისცემა და ნდობა, აღზრდაში ის უდიდეს როლს ანიჭებდა შრომას და კოლექტივის ძალას...

მაკარენკო ჩინებული მწერალიც იყო... ცოტა ხანში თქვენ უკვე შეძლებთ წაიკითხოთ მისი მხატვრული ნაწარმოებები, მათ შორის "პედაგოგიური პოემა".

120 წლის წინათ დაიბადა მაქსიმ გორკი — საბჭოთა ლიტერატურის ფუძემდებელი. იქნებ რომელიმეს წაგიკითხავთ მისი მშვენიერი ზღაპრები! თუ არა და, წაიკითხავთ. წამოიზრდებით და წაიკითხავთ მის მოთხრობებს, პიესებს, რომანებსაც... მაქსიმ გორკიმ დაგგრსა მრავალი ჟურნალი, შემოიღო სერიები "გამოჩენილ ადამიანთა ცხოვრება", "პოეტის ბიბლიოთეკა" და სხვა, რომლებიც, მოვა დრო

და, ძალიან ბეგრ რამეს შე-

ყველამ იცით, ვინ არის პირველი კოსმონავტი, ისიც როდის გაფრინდა პირველად ადამიანი კოსმოსში. მაგრამ ის თუ იცით, როდის და ვინ გავიდა პირველად ღია კოსმოსში? gb ogm 1965 Food 18 მარტს. კოსმონავტი-მფრინავი ალექსი ლეონოვი კოსმოსური ხომალდიდან ღია კოსმოსში გავიდა და 12 წუთი დაჰყო იქ...

"მე პატარა ქართველი ვარ კავკასიის მთების შვილი..." ამ ლექსს ყველა ქართველი ბავშვი ბოლომდე ჩააბულბულებს, თუ ვერა და, ის ქართველი ბავშვი არ ყოფილა... ვინ დაწერა ეს ლექსი? დუტუ მეგრელმა, რომელმაც ამ უკვდავ ლექსს გარდა დაგვიტოვა მოთხრობა—შედევრი "ქინაქინა" ქართველი ბავშვების უსიხარულო ყოფაზე რევოლუციამდე. დუტუ მეგრელის /მისი ნამდვილი გვარია ხოშტარია/ მეუღლეც მწერალი იყო — ანასტასია ერისთავ-ხოშტარია და მანაც ღვაწლი დასდო ქართულ საბავშვო მწერლო-

60JM2065 A35 85A&U 75M853U 2025U

საჩუქარი შენთვის, რომ იცოდე, რა მაქვს: ჰა, შენ, ასი კოცნა! მოგილოცავ რვა მარტს!

Moce acounted

60JMQ063L

— გასახმობო ხელო,

— მოსატესო ფეფო, კარგადა სართ მუდამ, როცა გტუქსავთ ბებო!

— აქ რა უნდა მელანს!

— 01 60 7600 67006! —

დღეში ასჯერ მაინც მიჯავრდება ბებო!

დღეს ბებოსთვის ია ვაჟიდვინე მამას!

ბებო — ახლაც მტუქსავს მე — ვულოცავ<u>ერვაეპი</u>რტხ

მხატვარი სოფიო პინწურაშვილი

633013353020560 4740

ᲪᲘᲠᲐ ᲒᲝᲒᲔᲨᲕᲘᲚᲘ

ჯერ ისევ ზამთრის სუსხი იკბინებოდა. მაგრამ დახეთ ერთ სულსწრაფსა და მოუსვენარ კვირტს, წკაპ და... გამოხტა, დასკუპდა ხის ტოტზე, იწყო წამწამების ფახული. იქვე, მახლობლად, ღაბუა ჩიტს ჩასძინებოდა. ხმაურზე გამოეღვიძა. რას ხედავს, ვარდისფერი ციცინათელა უცინის და შორიდან ეპრანჭება. ღაბუა ჩიტსაც გაეცინა. მერე ფრთებიდან ჭირხლი დაიბერტყა და ვარდისფერ ციცინათელასთან მიფრთხიალდა:

— დილა მშვიდობისა, ციცინათელა!..

ნუშის კვირტმა არაფერი უპასუხა. ღაბუა ჩიტს არ გაჰკვირვებია. იფიქრა, ჯერ პატარაა და იქნებ ლაპარაკი არც კი იცისო. უცებ კვირტმა გადაიკისკისა:

— ციცინათელა კი არა, ნუშის კვირტი ვარ,

როგორ ვერ მიცანიო.

ღაბუა ჩიტს თვალები აუციმციმდა:

— მე კი მიჟღურტულეს, ნუში სააპრილო<mark>დ</mark> იმეჯლისებსო...

— რას ამბობ, აპრილამდე რა მომაცდევინე-

ბდა?! — გაიოცა ნუშის კვირტმა.

მთელი დღე კისკისსა და ჟღურტულში გაატარეს. საღამოს სუსხმა იმძლავრა. მოიკუნტა ნუშის კვირტი, ღაბუა ჩიტიც მოიბუზა. ცამ პეპლისოდენა ფანტელები წამოყარა. ღაბუა ჩიტმა ფრთები ფრთხილად წამოაფარა კვირტს, ცდილობდა გაეთბო. მერე ჭიკჭიკიც კი დაიწყო, ნუშის კვირტმა არ მოიწყინოსო. უცებ კუდიანმა ქარმა ჩამოიქროლა, ხის ტოტებზე შერჩენილი თოვლის ფთილები ჰაერში დააბორიალა. ნუშის კვირტს ისე ძალიან მოეწონა ფიფქების ფრენა-ფარფატი, რომ ერთ ადგილზე ვეღარ ჩერდებოდა, მოუსვენრად ცქმუტავდა. მერე ღაბუა ჩიტს შეეხვეწა, როგორმე ფრენა მასწავლეო. გაოცდა ღაბუა ჩიტი: აბა, კვირტის ფრენა ვის გაუგონია, თანაც ამ ყინვაშიო. გულდაწყვეტილმა ნუშის კვირტმა თავი ჩაქინდრა და გაებუტა.

ამასობაში კიდეც დაღამდა. ჩიტმა ისევ წამოაფარა ფრთები კვირტს და დაღლილს კიდეც

ჩასთვლიმა.

კუდიანმა ქარმა დრო იხელთა, ისევ ჩ<mark>ამო-</mark> უქროლა ნუშის კვირტს და წასჩურჩულა:

> —წამომყევი ნუშის კვირტო, ნიავ-ქარსა, ზენასაო... გასეირნებ აღმა-დაღმა, თან გასწავლი ფრენასაო...

გაეხარდა კვირტს. ღაბუა ჩიტს მალულად გახედა. როცა დარწმუნდა, მართლა სძინავსო, კუდიან ქარს თანხმობის ნიშნად გაუღიმა და თავი დაუკრა. ქარსაც ეს უნდოდა, მძლავრად ჩამოიქროლა, ნუშის კვირტს კუდი მოჰხვია, მოსწყვიტა ტოტს და გაიყოლია. დააქროლებდა აღმა-დაღმა, ტყე-ტყე და მინდორ-მინდორ.

კვირტს მალე შესცივდა. კუდიან ქარს საწყალობლად შეევედრა: მთლად გავითოშე, გეთაყ-<mark>ვა, ისევ ჩემს ტოტზე დამაბრუნეო. მაგრამ კუდი-</mark> ანი ქარი რისი კუდიანი იყო, ყურსაც არ იბერტყავდა. ხან დაბზრიალდებოდა, ნუშის კვირტს კუდით ჩაითრევდა და თავბრუს ახვევდა. ხანაც მაღლა აიტაცებდა, კუდს გაუშვებდა და დაფეთებული კვირტი გულგახეთქილი მოჰქროდა მიწისკენ... თავად კი ვერაგულად სისინებდა: – აჰა, იფრინე, მეტიჩარავ!

ღაბუა ჩიტი გაზაფხულის სურნელმა გამოაღვიძა. რას ხედავს, სადღაა კვირტი. ერთხანს ნუშის ხეს ახლომახლო უტრიალა, უცებ გაიფიქრა, კუდიანმა ქარმა თუ გააბრიყვაო. მერე შეფრთხიალდა და ნუშის კვირტის საძებნელად გასწია. ბევრი იფრინა თუ ცოტა იფრინა, ქარს წამოეწია, ხედავს, გათოშილი ნუშის კვირტი კუდში ჩაუხვევია და თავის ნებაზე ატრიალებს. ღაბუა ჩიტი კუდიან ქარს შეეგედრა:

— ქარო, ხეებზე უკვე კვირტები იშლებიან, გევედრები, დააბრუნე ნუშის კვირტი თავის ტოტზე, თორემ ვეღარ გაიფურჩქნება!...

მაგრამ ქარს გაგონებაც არ სურდა. მაშინ ღაბუა ჩიტმა ძალა მოიკრიბა, თავგანწირვით ჩამოუქროლა კუდიან ქარს, კვირტი ფრთით აიტაცა და ნუშის ხისაკენ გააქროლა.

უკვე გვიანდა იყო, ნუშის კვირტის საბუდარში ახალ კვირტს ამოეყო თავი და იფურჩქნებოდა...

შეწუხდა ღაბუა ჩიტი, ჩამოუფრინა ნუშის ტოტებს, მაგრამ კვირტებაფეთქებულ ხეზე თავნება კვირტს ადგილი ვეღარ უპოვა. ამასობაში კუდიანმა ქარმა დრო იხელთა და ღაბუა ჩიტს კვირტი გამოსტაცა, მიაქროლებდა და თან ქირქილებდა: შენისთანა ჩერჩეტი სხვა ვერავინ ვიპოვეო.

ღაბუა ჩიტი ქარს დაედევნა, კუდში ჩააფრინდა, მერე გათოშილ კვირტს ფრთები მოჰხვია, გულში ჩაითბუნა და შეევედრა: გაიშალე ნუშის კვირტო, გაიშალე და საბუდარს ჩემს გულში იპოვიო... დამფრთხალი კვირტი გამოცოცხლდა, წამწამები დააფახულა, ღაბუა ჩიტს გაუღიმა და მშვენიერ ნუშის ყვავილად გაიფურჩქნა.

გახარებული ღაბუა ჩიტი უფრო გულდაგულ ჩააფრინდა ქარს კუდში და ნუშის ყვავილთან ერთად დაჰყვებოდა აღმა-დაღმა. ახლა კუდიანი ქარი ეხვეწებოდა, ოღონდ თავი დამანებეთ და არას დაგიშავებთო. გულში კი ფიქრობდა: ქრში ღაბუა ჩიტი მომეშვებოდეს და ამ მეტიჩარა ნუშის ყვავილს სულ ფურცელ-ფურცელ ვაფრიალებო. მაგრამ კუდიან ქარს აბა, ვინღა ენდობოდა. როგორც კი ხის კენწეროები ნუშის ყვავილს თვალს მოჰკრავდნენ, უმალ ჩამოსჩურჩულებდნენ ყვავილებს: ფრთხილად! პაწიებო, მაგრად ჩამეჭიდეთ, ნუშისყვავილიანი ქარი მოქ-

ნუშის ყვავილი კი ღაბუა ჩიტთან ერთად ფრთხილად კისკისებდა. სამხიარულო მართლაც რომ ჰქონდათ: ვერაგი კუდიანი ქარი ავ საქმეებს ძველებურად ვეღარ სჩადიოდა.

ുടന്മായാ ഇന്റ്റുറ റാം,

63803 Q3 35959065,

გულისპირი გაუხსნია,

ესხურება თბილი წვიმა,

ცვარმა პირი გადაგანა,

Justin 1292 62 Splissing

es posso stra-oton

Asposygy 63000-63000.

പ്ലയ്ക്കു ജവസ

ᲜᲘᲜᲝ ᲧᲐᲕᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ფისო, მაგ მაწონს მოშორდი, რა შენი გასაწურია? ბოჩოლამ მიტომ დაუთმო, სიცხიანი წევს ზურია. თორემ გამოხვალ გარეთ და განანებ, თუ ვარ მურია!

<u> അറല്ലാന</u>

ჯულიეტა მილღიანი

ლილეო, moma,

ლილეო,

მზევ,

თვალი გაახილეთ. თოვლი და ჭეანი ზამთრისა მალევე გააცილეო.

შენი შუქსხივნი მაღალ მთებს მხურვალედ დააღირეო...

ლილეო, ლილე,

ღილეო, d&13,

თვალი გაახილეო!

ക്ലലെ თაგარ აგულაძე

hojsd hoddyks bognodykb, dshabgd Rodangshs, Google orge Rollins, იმანაც არ იუარა. 306650 03 mossion 3000 300000 อกอาสาน รด์กาลูกษ์ สิ่งต้องสูง, Osdo Job Joos, Gdd Syl gonfis, domoty, bomos, objano sobobo dodomant, Oggo, Jaggs6s dsmos.

RN&ᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲚᲘᲐᲡ **Ა**ᲮᲐᲚᲘ ᲖᲦᲐᲞᲐᲠᲘ

ᲜᲐ%Ი ᲗᲐᲠᲒᲐᲛᲐᲫᲔ

"ჩიტო, ჩიტო, ჩიორაო!" ลึกษัตรูกษ์ อิาฮิรหิก อิาราราค? "ერთი ბარტუი გადმომიგდე სიცოცხლე თუ გხურს შენაო. _ რასა ბრმანებ მელიაო, გაქმე შემოგელიაო? სამი ბარტუი მუავს, სამივე სიცოცხლეს მირჩევნიაო. mo, dy faffan dymam, კერ შემაშინებ, გერათ, ათი ბარტეუნაც რომ მეავდეს, Jantos sa Janger Johan. _ "ჩიტო, ჩიტო, ჩიორაო", მე თუ კუოფილკარ მელაო, ახლა მაგ ხეს მირში მოვჭრი, რაზეც ბუღე გაქვს შენაო; bog Fodobgom Romhom, ჩემს ხელთ იქნებით ეველათ,

ઋગુર્લ મુક્કા ઠેડલં ტეებს გადავსანსლავ, მერე მიგირთმევ შენაო. — შე ცრუაენტელა მელაო, გამჩენმა შეგაჩვენათ, ხეს ფოთოლსაც ვერ მოაწევეტ, bob อิการิสัญเตก bok อิกร์งก? რომც მოსჭრა, კერას დაგვაკლებ, ბარტეებს კასწავლე ფრენათ, ხელში არ ჩაგივარდებით, වුලා, වුලාං, වුලංක! მარცხენა ფეხზე ამდვარხარ, ისე მომეცა ლხენაო! Foro, bushaligh dayligo, სიკეთეს გირჩევ მენათ, თუ მონადირემ მოგისწრო, კაითუ მზე დაგიბნელაო; შვილები ობლად არ დაგრჩეს, დასაზრდელი გეავს ეველაი

ბავშვებო! ბევრ თქვენგანს ალბათ კარგად
ახსოვს ჟურნალ "დილის" 1986 წლის №7-ში
გამოქვეენებული მოთხრობა "იადონი დიტო",
სადაც მოთხრობილი იეო იმის შესახებ, თუ როგორ დაკარგა მისომ საუვარელი იადონი, როგორ
დაწერა განცხადება ამის შესახებ და როგორ იპოვეს დაკარგული ჩიტი კეთილმა ბიჭებმა.

<mark>ეს მოთხრობა იმ ძველი ა</mark>მბის გაგრმელებაა.

ᲜᲐᲘᲧᲕᲐᲜᲐ ᲛᲘᲮᲝᲛ ᲘᲐᲓᲝᲜᲘ ᲓᲘᲢᲝ

ღოღო ვაღა#პორია

ცხოვრობდა ჩვენთან იადონი დიტო და ველოდით, როდის დაიბეჭდებოდა ჩვენი წერილი ჟურნალ "დილაში", როდის წაიკითხავდა მას მიხო და როდის შემოგვეხმიანებოდა.

სანამ რედაქციაში ჩვენი წერილი წაიკითხეს და დაბეჭდეს, კარგა დრო გავიდა.

დადგა ზაფხული.

მიხო თავის პატარა ძმასთან ერთად ა ქვიშხეთში წაიყვანეს დასასვენებლად.

ერთ დღეს მიხო და დედა ფოსტაში წავიდნენ წერილის გასაგზავნად. ჟურნალ-გაზეთების ჭიხურში მიხომ ახალი "დილა" შენიშნა და დედას თვალით ანიშნა, — მიყიდეო. ბიჭი გზადაგზა ათვალიერებდა ლამაზ ჟურნალს. უეცრად წამოჟინჟღლა, მიხო შეშინდა, ჟურნალი გაფუჭდებაო, სასწრაფოდ დახურა და დედას მიაწოდა, თუმცა ძლიერ უნდოდა, ისევ ჩაეჭყიტა შიგ.

წვიმამ იმატა, წამოუშინა, მიხო და დედა სირბილით მივიდნენ სახლამდე.

პატარა ოთუნა აივანზე შეეგება დედას, ხელში ამიყვანეო, — მკლავები ასწია. დედამ ბიჭი კალთაში ჩაისვა, ჟურნალი ხელით გაასწორა და ფურცვლას შეუდგა. ოთუნა ხმამაღლა იცინოდა, ფერადფერად სურათებს თითით უჩვენებდა.

უეცრად — "ეს რა არისო?" — ხმამაღლა თქვა დედამ. და თვალებგაფართოებულმა მიხოს დაუძახა. მიხოს რაღაც ღელვა შეეპარა, ნელი ნაბიჭით მიუახლოვდა დედას და მონუსხულივით შეაჩერდა.

— აქ ჩაიხედე, მიხო, მე კი ნუ შემომყურებ. — ძალიან ჩუმად თქვა დედამ და საჩვენებელი თითი ჟურნალის ერთერთ გვერდს დაადო.

მიხომ ჟურნალში ჩაიხედა და სრულიად ნათლად დაინახა კარგა ხნის წინათ დაწერილი საკუთარი განცხადება, ლიფტის გვერდით კედელზე რომ მიაკრა...

დედამ ხმამაღლა დაიწყო ვიღაც დეიდას წერილის კითხვა, მაგრამ მიხოს არაფერი არ ესმოდა, დედას ჟურნალი გამოსტაცა, მეორე ოთახში გავიდა, ტახტზე წამოწვა, ჟურნალი გადაშალა და თითის გაყოლებით ყველაფერი თვითონ წაიკითხა...

მხატვარი თამაზ ხუციშვილი

— მიხო, შენი იადონი დიტო ვიპოვეთ, მოდი და წაიყვანე! — ეწერა ჟურნალში.

გახარებული მიხო ფეხზე წამოიჭრა, ჟურნალი აიღო და დედასთან გავიდა.

დედა გაღიმებული სახით ბებიას რაღაცას ელაპარაკებოდა.

— დედა, დედიკო, ჩქარა ადექი, წავიდეთ, დიტო გამოჩნდა! — შეეხვეწა სახეწამოწითლებული მიხო.

— მიხო, გენაცვალე... შენ ალბათ დაგავიწუდა, ჩვენ რომ ქვიშხეთში ვართ, ისინი კი, ვინც შენი იადონი იპოვა, თბილისში არიან, ან იქნებ სულაც ჩვენსავით აგარაკზე ისვენებენ და დიტოც იქა ჰუავთ წაყვანილი. — დედამ ოთუნა იატაკზე ჩამოსვა, მიხო გულში ჩაიკრა და დამშვიდება დაუწუო. მიხოს მძლავრად უცემდა გული.

დადგა სექტემბერი.

ბიჭებს, რომლებმაც იადონი დიტო

იპოვეს, ახლა საკუთარი იადონიც ჰუავუ დათ, ამიტომ მოუთმენლად ელოდნენ მიხოს.

ერთ დღეს კარზე ზარის ხმა გაისმა.
სამივე ბიჭი ერთად მივარდა კარს გასაღებად. ზღურბლზე შავტუხა, თაფლისფერთვალება ბიჭი იდგა დედასთან ერ-

ფეოთვალება ბიჟი იდგა დედაბთან ერთად, დედა იღიმებოდა, მიხოს კი ტუჩები მოეკუმა და ორივე ხელით ზურგჩანთის თასმები ჩაებღუ⊀ა.

... უფროსმა ბიჭმა იადონი გალიით გამოიყვანა. მიხოს თითქოს ნაბი∦ის გადადგმა გაუჭირდა. ბიჭები გვერდით ამოუდგნენ.

— შენია?!

მიხომ თავი დააქნია და გალიას მიუახლოვდა.

— დიტო! — ჩასჩურჩულა ჩიტს, —

დიტო, გამოიხედე! — შეეხვეწა.

ჩიტი მიხტა-მოხტა და გალიის უკანა კედელს ისე შეაფრინდა, თითქოს დამალ- კა უნდოდა. მიხო გაოცდა, შემდეგ კი რაღაცას მიხვდა, სასწრაფოდ ჩამოიხსნა ჩანთა მხრებიდან, მერე ფორმის ზედატანი გაიძრო, ჩანთა და ფორმა იქვე სავარძელზე მიუარა და კვლავ გალიას მიუბრუნდა.

— დიტო, დიტო, შემომხედე! — რიხიანად შესძახა, — ალბათ ფორმიანი ვერ მიცანი, ახლა მე ხომ მოწაფე ვარ, სკოლაში დავდივარ, კარგად შემომხედე, ხო, ხო, ეგრეა. აა, მიცანი?

ჩიტი მართლა მოაფრინდა გალიის კედელს, ერთი შესჭიკჭიკა და მხიარულად ახტუნავდა ქანდარიდან ქანდარაზე.

— მიცნო, მიცნო, — გაიხარა მიხომ და გალიას გადაეფოფრა, მკლავები შემოხვია, — ჩემო დიტო, სად იყავი ამდენ ხანს, ანდა რაღა ამ სახლში შემოფრინდი, ალბათ მიხვდი, აქ რომ კეთილი ადამიანები ცხოვრობდნენ და კარგად მოგივლიდნენ.

%M873607 67.23%M27 6737%03360.200

9585CU 30405932 9302 G2 AURZCU 2020 9090

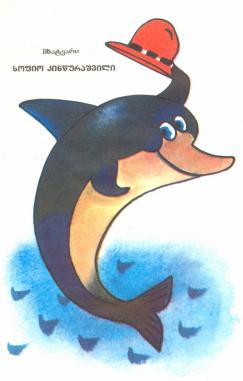
ᲔᲛᲖᲐᲠ ᲙᲕᲘᲢᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

სისხამ დილით მეზობლებში კვლავ გაისმა ლანმღვა, ოხვრა: ერთმა ქეციანმა ვირთხამ აგვიკლო და აგვაოხრა. ერთი ამბობს: თავს გავიდა, არც შიში აქვს, აღარც რიდი, ეგ წუჰაკი რკინის ბომზე კუდით არის დასაკიდი. მოგვსჰო, აღარ ემუება აღარც ბავშვებს, აღარც დიდებს, იმის ნაცვლად — დაიმალოს, ამდგარა და აქეთ გვიტევს. მეორე წუხს: რა შევცოდეთ, ვისი ცოდვა გვეწიაო, ხალხნო, ვეღარც გამიგია, ვირთხაა თუ მხეციაო. მესამემ თქვა: ფრთხილად ვიეოთ, არ დავტოვოთ ღია კარი, სახლში არ შემოგვივარდეს მტაცებელი ბობოქარი.

თვითეული მობინადრე არ ზოგავდა ძალას, ღონეს, აბეზარის მოსასპობად ვერაფერი მოიგონეს. რა არ სცადეს და საშველი არ დაადგა ვირთხის წრიალს; სათაგური რომ დაუდგეს, გაიტაცა, დაამტვრია. საწამლავებს ნაირნაირს არც კი ახლო ბილწმა პირი, ჯამიც გადააჟირავა, დააბნია თაბაშირი. სულ ახსოვდა სიურმიდანვე, რამ იმსხვერმლა მისი მამა, იმ საბრალომ თაბაშირში არეული ფქვილი ჭამა. მტერს, — რაც კუსას მოუვიდა, მეის დაეწეო მუცლის გვრემა, კუჭი ამოუტრიალდა, მაშინ მიხვდა, რაც იგემა. აცახცახდა, თან ფიქრობდა: "ნარჩენი და ნასუფრალი არ ვიკმარე, რაც შემემთხვა, არის მხოლოდ ჩემი პრალი". უცნაურად გაბერილი, გაწურული სიმწრის ოფლში, მლივს მიფორთხდა ბუნაგამდე და თავზარი დასცა ცოლ-შვილს. შიგნეული ამოეწვა, ცას აპობდა მისი კვნესა, მლივს მოასწრო ანდერმის თქმა, შვილს რომ დაუტოვა წესად: "შვილო, მუსა... მე მივდივარ... დაიხსომე, დამიჯერე რასაც გეტევი, სანანებლად

არ გაგიხდეს საქმე მერე... თუ არ გინდა, ეს ცხოვრება Jaba Radbegon Readbedon, ფქვილი, ტომრით რომ დაგიდგან, არ გაბრიქვდე და არ ჭამო... გოხოვთ... დამმარხოთ წინაპრებთან, დამადევით გულზე ქვაო, მომიგონეთ ვერაგულად დაღუპული ვირთაგვაო". ხმა ჩაუწედა, შიგ მუცელში ამგერესო თითქო შუშა, ห็อกฎาเธอ โอเธตออลูก და ბუშტივით დაიფუშა. გადაემხო კუსას გვამს და აქვითინდა ქვრივი კესო: ვინც შენ ასე გაგიმეტა, ჩვენი ცოდვა მიეცესო. ახლადულვაშაკოკრილმა ფიცი დასდო იქვე მუსამ: მაგ დასაქცევ სადარბაზოს, დაიხსომოს, რასაც ვუზამ. როგორც ვიცით, ასეც მოხდა, მოაყოლა საქმე ქადილს, ბედს იწეევლის მთელი სახლი, აგერ, სამი წელი გადის. მეზობლებმაც თავი სწორედ ამ ამბავზე მოიჟარეს, ითათბირეს, მაგრამ ბოლო არ უჩანდა კამათს ცხარეს. რომ ეგონათ, ფუჭიაო მზადება და თადარიგი, იმედი რომ გადაწურეს, მაშინ ადგა ჩვენი გიგი. თქვა: "ეტეობა, მაწანწალას მე ავუგო უნდა წესი, სულ არ დაბადებულიეო, იუო მისთვის უმჯობესი.

മാന്നെ പ്രാപ്രാപ്ര

ᲛᲗᲕᲐᲠᲘᲡᲐ **ᲭᲧᲝ**ᲘᲫᲔ

ნატარა მზია მშობლებთან ერთად ბათუმში გაემგზავრა. ბავშვი ცას ეწია, როდესაც დელფინარიუმს ეწვია. სეანსის დაწეებას ოცი წუთი აკლდა. მზია წინა რიგში იჯდა, ღელფინები აუზ-ში დასრიალებდნენ. ერთი დელფინი მზიას წინ შეჩერდა და კრრ..., კრრრ...-ო,—დაიძასა. ბავში გაოცებული შეაცქერდა ღელფინს, მერე აუზ-თან მივიდა და დელფინს ისე დაუწუო საუბარი, თითქოს დიდისნის უნასავ მეგობარს შეხვდა. — რაო, ჩემო კარგო დელფინო, რა მითხარი? — ჰკითხა სიკვარულით.

დელფინმა თითქოს პასუხის ნიშნად რამლებულ ჯერმე თავი დაიქნია და წეალში გაუხინარდა.

— აქეთ წამოდი, შვილო, აუზში არ გადა-

ვარდე, — შიშით შესმახა დედამ.

მზიამ წეალში გაუჩინარებულ დელფინს დაუწუო მებნა. უეცრად დელფინმა ამოევინთა, მწერთნელთან მიცურდა და პირით რაღაც მიაწოდა.

მწვნთნელმა ის რაღაც გამოართვა და სანაცვლოდ სასაში თევზი ჩაუდო: ცნობისმოყვარე მზია იმ წუთში მწვრთნელთან გაჩნდა.

— dos! dos! რა ამოიტანა დელფინმა, რ<mark>ა</mark>

ogm? — Bjoobs.

მწვრთნელმა გატეხილი ფილა უჩვენა.

— აუზში ფილა გატეხილა და ფსკერს მოაშორა.

მზიამ აღტაცებით წამოიმახა:

— რა ჭკვიანი ეოფილა?!..

— დელფინები ძალიან ჭკვიანები არიან. დაეთანხმა მწვრთნელი.

ამ საუბარში იევნენ, რომ უცებ სამი ღელფინი მოაღგა ნაპირს. მათაც ფილები ეჭირათ. მწვრთნელმა შუბლი შეიკრა, არც თევზი მიართვა და ხელით ანიშნა, გამეცალეთო.

გაოცებული მზია გაბრაზებულ მწვრთნელ<mark>ს</mark> მისჩერებოდა, მწვრთნელმა მზიას ხელი მოსვია

და უთხრა:

— ხედავ? ერთმა დელფინმა რომ გატეხილი ფილა ამოიღო, მე მას მადლობის ნიშნად თევზი მივართვი! ეს რომ სხვებმა დაინახეს, წავიდნენ და მთელი ფილები ჩამოხსნეს, ეკონათ, კარგ საქმეს ვაკეთებთო. ჰატარა მზიამ ბევრი იცინა დელფინების საქციელზე.

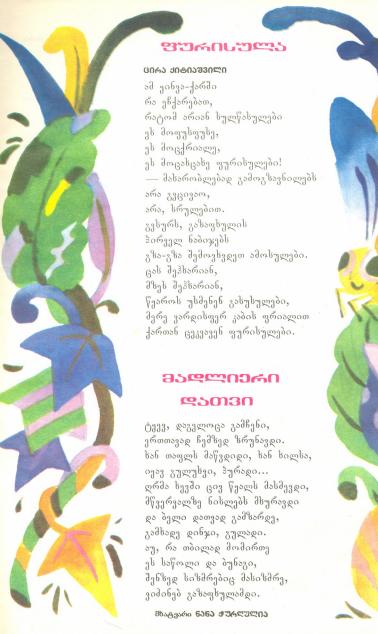
ატრაქციონი დაიწეო.

მზიას სისარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როდესაც დელფინები მუშაობას შეუდვნენ.

ერთმა ზარი დარეკა, მეორემ ბადეში ბურთი ჩააგდო, მესამემ სიმაღლეზე სტომა დაიწუო, მეოთხემ კი მწვრთნელი შემოისვა ზურგზე და აუხში გააცურ-გამოაცურა.

მზიამ დედას ჩასჩურჩულა:

— გედიკო, როდესაც გავიზრდები, მეც დელფინების მწვრთნელი გავხდები, კარგი?

X76016140 109137

ᲕᲐᲚᲔᲜᲢᲘᲜᲐ ᲝᲡᲔᲔᲕᲐ

ჩია ტანის თეთრწვერა მოხუცი ბაღში სკამზე ი≵და და ქვიშაზე ქოლგის წვერით რაღაცას ხაზავდა.

- გაიწიეთ! უთხრა მას პავლიკმა და სკამის კიდეზე ჩამო‡და. მოხუცმა გაიწია. რომ შეამჩნია, ბიჭი გაწითლებული და გა‡ავრებული იყო, ჰკითხა:
 - ხომ არაფერი შეგემთხვა?
- შემემთხვა. მერე თქვენ რა? შეუბღვირა პავლიკმა მოხუცს.
- მე არაფერი, აი შენ კი წეღან ყვიროდი, ტიროდი, ვიღაცას ეჩხუბებოდი.
- დიახაც რომ ვიყვირებ. მალე სულაც გავიქცევი სახლიდან, — წაიბუზღუნა ბიჭმა გა*ჯ*ავრებით.
 - გაიქცევი?
- გავიქცევი! სწორედ ლენკას გამო გავიქცევი. — პავლიკმა მუშტები მოიღირა. — აი, ახლა, კინაღამ არ ვცემე ლენკას, საღებავებს არ მაძლევს. არადა რამდენი აქვს!

- არ გაძლევს? მაგისთვის გაქცევა არ ღირს.
- მარტო ამისთვის კი არა! ბებიამ ერთი სტაფილოს გულისათვის სამზარეულოდან გამომაგდო... ჩვარი მომარტყა, ჩვარი...

პავლიკი აფშლუკუნდა.

- ეგ არაფერია,—უთხრა მოხუცმა.—ერთი გაწყენინებს, მეორე შეგიბრალებს.
- მე არავის ვებრალები! წამოიყვირა პავლიკმა.—აი, თუნდაც ჩემი ძმა. ნავით მიდის სასეირნოდ, მე კი არ მივყავარ. ვეუბნები: "გირჩევნია წამიყვანო, თორემ სულ ერთია, მაინც არ მოგეშვები. ნიჩბებს მოგტაცებ და ნავში უშენოდ ჩავ≵დები!" — პავლიკმა მუშტი დაარტყა სკამს და უცებ გაჩუმდა.
 - მაშ, არ მიყავხარ ძმას, ჰა?
 - რატომ მეკითხებით ყველაფერს?

მოხუცმა გრძელ წვერზე ხელი ჩამოისვა.
— იმიტომ, რომ მინდა დაგეხმარო. ისეთი ჭადოსნური სიტყვა ვიცი...

პავლიკმა პირი დააღო.

- გაგანდობ ამ სიტყვას. მაგრამ გახსოვდეს: როდესაც ვინმეს ეტყვი, თვალებში უნდა შეხედო. აბა, კარგად დაიმახსოვრე! წუნარი ხმით უნდა უთხრა და თან თვალებში უცქირო.
 - მითხარით, მითხარით რა სიტყვაა!

მოხუცი ბიჭის ყურთან დაიხარა — მისი ფაფუკი წვერი პავლიკის ლოყას შეეხო—რაღაც წასჩურჩულა და შემდეგ ხმამაღლა დაუმატა: — ეს ქადოსნური სიტყვაა, ოღონდ არ დაგავიწყდეს, როგორ უნდა თქვა.

— ვცდი, — ჩაიცინა პავლიკმა,—ახლავე

ვცდი.

პავლიკი წამოხტა და შინისაკენ გაიქცა. ოთახში რომ შევიდა, დაინახა, რომ ლენა მაგიდას მის≵დომოდა და ხატავდა. მწვანე, წითელი და ლურ⋠ი საღებავები წინ ეწყო. მოჰკრა თუ არა ლენამ პავლიკს თვალი, მაშინვე შეაგროვა საღებავები და ხელი დააფარა.

"მომატყუა მოხუცმა!—გულისტკივილით გაიფიქრა ბიჭმა.—ასეთ გოგოსთან განა გაჭრის

ჯადოსნური სიტყვა?"

პავლიკი გვერდით ამოუდგა დას და სახელოზე ჩამოსწია. თან თვალებში შეხედა და წყნარი ხმით უთხრა:

— ლენა, მომეცი რა ერთი საღებავი, გთხოვ... ლენამ გაოცებით შეხედა ძმას. საღებავებზე დაფარებული ხელი ნელ-ნელა ასწია და დარ-

ცხვენით ჰკითხა:—რომელი გინდა?

— ლურგი, —გაუბედავად უპასუხა პავლიქმა, მერე საღებავი აილო, ცოტა ხანს ხელში დაიჭირა, ოთახში გაიარ-გამოიარა და ისევ დაუბრუნა დას. ახლა ბიჭს საღებავი კი არ აინტერესებდა, გადოსნურ სიტყვაზე ფიქრობდა. "მოდი, ბებიასთან შევალ სამზარეულოში, სადილს ამზადებს. ვნახოთ, თუ ისევ გამომაგდებს!"

პავლიკმა სამზარეულოს კარი შეაღო. მოხუცი ღუმელიდან ცხელ-ცხელ ნამცხვრებს იღებდა. შვილიშვილმა ბებიასთან მიირბინა. ორივე ხელით შემოატრიალა თავისკენ. თვალებში ჩახედა და ჩასჩურჩულა:—მომეცი ერთი ნამცხვარი...

zobmg.

ბებია წელში გაიმართა. ქადოსნურმა სიტყვამ წამსვე გაუბრწყინა სახე, თვალები.—ცხელცხელი... ცხელ-ცხელი გინდა, ჩემო მტრედო? ბუტბუტებდა ბებია და თან ყველაზე კარგსა და დაბრაწულ ნამცხვარს არჩევდა.

პავლიკმა სიხარულით შეიკუნტრუშა და ორივე ლოყა დაუკოცნა ბებიას. ბიჭი ფიქრობდა მოხუცზე და თავისთვის ჩურჩულებდა: ", ჯადოსნურია, ნამდვილად კადოსნურია".

სადილზე პავლიკი სულგანაბული ი‡და და ძმის ყოველ სიტყვას ყურს უგდებდა. როდესაც ძმამ თქვა, ნავით მივდივარ სასეირნოდო, პავლი-

კმა მხარზე ხელი დაადო და ჩუმად უთხრა: მეც წამიყვანე რა, ძალიან გთხოვ.

სუფრაზე ერთბაშად სიჩუმე ჩამოვარდა, ძმამ წარბები ასწია და გაიცინა. — რა გიჭირს, რომ ერთხელ მაინც წაიყვანო,—ლაპარაკში ჩაერია და.

— რატომ არ უნდა წაიყვანო, — ღიმილით უთხრა ბებიამ.

— წამიყვანე, წამიყვანე, გთხოვ, — შეეხვეწა პავლიკი.

ძმამ პავლიკს მხარზე ხელი დაჰკრა, თმა აუჩეჩა და სიცილით უთხრა: — დამიხედეთ მოგზაურს! კარგი, მოემზადე!

"მიშველა! ისევ მიშველა!"

პავლიკი სუფრიდან წამოხტა და ქუჩაში გავარდა. მაგრამ მოხუცი ბაღში აღარ ი≮და. სკამი ცარიელი დაუხვდა, მხოლოდ ქვიშაზე იყო დარჩენილი ქოლგით დახაზული გაუგებარი ნიშნები.

RMN63N

ᲙᲐᲠᲚᲝ ᲙᲝᲑᲔᲠᲘᲫᲔ

ვისაც უნდა ვკითხოთ, შინაური ფრინველი რომელიაო, წუთითაც არ დაფიქრდება, ისე ჩამოთვლის: ქათამი, იხვი, ინდაური და ბატი. თითქოს ზუსტი პასუხია, მაგრამ ფიქრში თუ მივდგებ-მოვდგებით და უფრო სოფლელი ნათესავების, ახლობლების, ნაცნობების ეზო-ყურეში მოვატარებთ თვალს, ადვილად აღმოვაჩენთ შეცდომას — თურმე ნუ იტყვით, ციცარი და მტრედი გამორჩენია! ციცარი "ქათმის გიშის ფრინველია, აქვს მუქი ნაცრისფერი, კოპლებიანი ბუმბული". მართალია მტრედი და ციცარი ისე არ არის მომრავლებული, როგორც სხვა შინაური ფრინველი, მაგრამ შინაური ჰქვია მაინც. შინაური და მოშინაურებული ერთმანეთში არ უნდა აგვერიოს: ვინმეს თუ ჰყავს კაჭკაჭი, ყვავი, ჩხიკვი, ან სხვა რომელიმე ფრინველი, ამას მოშინაურებულს ვეძახით — ბახალას, ბარტყს გაზრდიან ხოლმე, სხვანაირად ძნელია მოშინაურება. ახლა შინაური ფრინველი რომ ჰქვია, ისიც გარეული იყო და უხსოვარ დროს მოიშინაურა ადამიანმა, ჩვენ კი გვგონია, თითქოს არასოდეს ყოფილა გარეული.

ჩემს სოფელსა თუ სხვა სოფელში რომ მო ვხვდები ხოლმე და ვხედავ, ვინმეს ეზო სავსეა ფრინველით, ძალიან, ძალიან მიხარია! ეზოს სიმწვანეში თუ ფერადი წიწილებიც დავინახე, როგორც უნდა მეჩქარებოდეს, ვჩერდები და ვუყურებ: კრუხი იპოვის ჭია-ღუას, მარცვალს, აიღებს ნისკარტით, მერე ისევ დადებს, თავს აწევს და კუტკუტით უხმობს შვილებს. ამ ხმიანობაზე ფრთებგაშლილი გარბიან წიწილები, იციან, რომელიც მოასწრებს, იმისია დედის ნაპოვნი საჭმელი. შვილის სიყვარული ისეთი გრძნობაა, ქორი ხომ ქორია, — საბუდარზე ჯდომით გალეული კრუხი ქორსაც კი შებრძოლებია, როცა ის წიწილის მოსატაცებლად დასცემია. სცადეთ ერთი, წიწილა აიყვანეთ ხელში, ააწივწივეთ, რა დღეში ჩავარდება კრუხი, პირისახეში მოგაფრინდებათ! სულ დაცქვეტილია კრუხი, თვალი და ყურე მარჯვედ უჭირავს, ემანდ, ან არ მომპარონ, ^{გუკე} მართვან წიწილა, ანდა თვითონ არ დაიკარგოს ასთვანის მანამდე, ვიდრე წიწილები ჩრიხვებად არ იქცევიან. თუმცა აჯობებს თავიდან დავიწყოთ.

დედალი კვერცხის დებას რომ დაიწყებს, ამაზე ვამბობთ, მოიქცაო—დედალი მოიქცაო. დედალი საქათმეში, საბუდარში კი არა, ბარდში,
ბუჩქში, სათივეში ან სხვაგან რომ დებს
კვერცხს, ამაზე იტყვიან, კვერცხები მოიპარაო.
ასე, ქურდულად დადებული კვერცხების მიგნება ძნელია. მერე, წიწილებს რომ გამოჩეკს, ორისამი დღის შემდეგ იქ მიჰყავს, სადაც საკენკს
უყრიან ქათმებს — პატრონი დაინახავს და აჭმევსო.

ჩიტის ბარტყები მთლად ტიტვლები, დაუბუმბლავები იჩეკებიან, წიწილები—დაბუმბლულები. "ახალდაჩეკილ, ნაზბუმბულიან წიწილას" ქულას ეძახიან. კვერცხიდან გამოყოლილი ბუმბული რომ გასცვივა, ისეთ წიწილაზე იტყვიან—ჩრიხვიაო, მოჩრიხვდაო, მოჩიტდასაც ამბობენ. ჩრიხვი თანდათან იზრდება, მერე ვატყობთ უკვე, რომელი სამამლეა და რომელი სადედლე. სადედლეს ვარია ჰქვია, სამამლეს ყვინჩილა;

ბატის და იხვის მონაშენს—ჭუჭული;

ინდაურისას—ჭუკი;

ციცარისას—წიწილა;

მტრედისას—ხუნდი.

ალბათ ისეთი ქათამიც გინახავთ, ყელზე ბუმმბული რომ არა აქვს. ასეთ ქათამს ყინტირა, ყინტორა ჰქვია. ხოლო, ისეთ ქათამს, ფეხებზე რომ აქვს ბუმბული—ბაგუგას ვეძახით.

მხატვარი ეღუარდ ამბოპაძე

დედალმა კრიახი იცის; როცა წიწილებს უხმობს,—კუტკუტი;

მამალმა— ყივილი;

ბატმა — ყიყინი, სისინი;

ინდაურმა—რუყრუყი, ყვიტყვიტი, კივკივი;

იხვმა — ყვიტყვიტი, ყიყინი;

მტრედმა — ღუღუნი.

ფრინველს, რომელიც კვერცხებზე ზის, კრუხი ჰქვია. კრუხს ვეძახით მაშინაც, როცა წიწილებს, ბარტყებს, ჭუკებს, ჭუჭულებს... გამოჩეკს ხოლმე.

ქათამს რომ დავინახავ, ერთი ანდაზა მახსენდება ყოველთვის. მინდა თქვენც დაიმახსოვროთ ეს ანდაზა: ქათამმა უთხრა კვერცხსაო, აგრე ვიყავი მეცაო.

ჯერ მიწისქვეშა რკინიგზის სახელწოდებას ველი, და არც სასწორით სიმმიმის გაგება არის მნელი. ორივეს ბოლო ხმოკანი უნდა შეცვალო ახლა, რომელთა სამაგიეროც ანბანში მეცხრე გახლავს. ხოლო თავსართის შემცვლელი მეთხუთმეტეა რიგით! ქართველთა მონასტერია, ბულგარეთშია იგი.

გამოდის 1904 წლიდან საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობა.

მთავარი რედაქტორი ენვერ ნეუბრბძე

სარუდაქციო კოლეგია: ელუბრო ბზმ/0აბამ, მანანა ანთამძ, ოამარა ბაბშა, მამო დავითავიალი, ღილა ანაბამ, მალა ლოსაბერიძმ, მაშპალა მრმვლი შეილი, ჯურხა ნალინამძ, ბირრი რონიწმშელი (სამსატურო რედაქტორი), 00580% გალაური (კ/გ, მლიგანი), ბიმი ძნმლაძი, ბემი ბაზინაბმ, სმსილ ბობიბეგინიძმ.

ტექნიკური რედაქტორი **ენ**Დ0 წერეთელ0

მისამართი: რედაქციის, გამომცემლობის, სტამბის—თბილისი, ლენინის 14. ტელა მით. რედაქტორის 93-41-30, 93-98-15; ჰ/მგ, მდიგნის 93-10-32, 93-98-18; სამხ. რედაქტორის—93-98-18; განყოფილებების 93-98-19.

გადაეცა ასაწყობად 8.01.88 %. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 20.03.44%. ქადალდის ზომა $60 \times 90^4/_{81}$ ფოს საბ. ფურც. 2,5 ტირაჟი 168.000, შეცეთა N241

_{ქღაზე} ნახატი **ნ**ანა **ჰ**ურᲦᲣᲚᲘაᲡᲘ

«Дила» («Утро») ежемесячный журнал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации им В. И. Леника для младшеклассников, на грузинском языке.

Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Грузии.

Главный редактор Энвер Нижарадзе (тел. 93-41-30).

Адрес редакции и издательства: 380096, г. Тбилиси ул. Ленина, 14. Объём 2,5 печатных листа, тираж 168.000. Заказ №41

6363@0

ᲛᲝᲗ**Ხ**ᲠᲝᲒᲐ

მხატ3არ0

ᲒᲔᲡᲝ ᲖᲣᲑᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

G - 08/